

Місія

Роман Росіцький

ОЗНАЙОМЧИЙ ФРАГМЕНТ

© Видавництво «Богдан». Усі права застережено.

Фрагмент надано для ознайомлення. Повна книжка — nashaknyga.com.ua

Заповідник

Старенький “пазик”, більше схожий на музейний експонат, а не на засіб пересування, натужно завиваючи, виповз нарешті нагору, подолавши півторакілометровий підйом, і зупинився на перепочинок. Водій відчинив передні двері, і двоє озброєних субміліціонерів неквапливо піднялися східцями в салон. Перший звично ковзнув холодним поглядом по людях, спіткнувшись на русявій дівчині років двадцяти п’яти, одягнутій не по-сільському. Субміліціонер незграбно протиснувся завузьким для нього проходом, гримкочучи по сидіннях опущеним донизу дулом автомата, і непривітно буркнув:

— Ваші документи.

Дівчина відкрила сумочку, дістала журналістське посвідчення і мовчки простягнула субміліціонерові.

— Що за ім’я таке — Аквеліна? — похитав головою вояка і додав насмішкучато: — Пічатаете у вашому журнальчику гараскопи для зв’озд?

Аквеліна чемно усміхнулася недолугому жартові і захватила посвідчення. В іншій ситуації вона б залюбки познуцалася з “таваріща субміліціанера”, але цього разу, хоч як не прикро було визнати, вояка сказав правду. Журнал “Аніта”, в якому Аквеліна працювала ось уже другий рік, нічим не виділявся з ряду десятків інших подібних видань. Головний редактор відчайдушно намагався рівнятися на успішніших колег, але іноді, коли ставало особливо гидко на душі і цю гидоту вже не могли змити ані міцна кава, ані ще міцніший коньяк, ставив у номер матеріали краєзнавчого спрямування. О, то був цілий ритуал. Головний витягав тоді з шухляди обшарпаний географічний атлас, розгортав його на розділі топографічних карт і годину чи дві вичитував назви сіл і хутірців по цілій країні, милувався візерунками вулиць і доріг, мереживом річок і струмків. Ті назви сіл, що йому сподобалися найбільше, записував

на окремому аркуші паперу чорнильною ручкою, а тоді, заплющивши очі, навмання тицяв у свої записи пальцем. І коли під пальцем опинялася яка-небудь Ангелівка чи Сатановичі, Болязуби чи Калагарівка, головний викликав секретарку і через неї давав завдання журналістам розписати принади названого ним села чи хутора. І байдуже було, чи є там добра дорога і пам'ятки старовини, головне, щоб матеріал будив зацікавленість. З якогось часу до редакції “Аніти” стало надходити багато листів. І серед них майже не було гнівних. Більшість респондентів дякували за те, що журнал відкрив їм незвичайні, просто-таки екзотичні місця зовсім поряд, їхати до яких на гарному джипі лише кілька годин. Головний полюбляв читати вдячні листи вголос, зібравши всіх присутніх у редакції. Він реготав гомеричним реготом, а потім надовго зачинався у своєму кабінеті і голосно та фальшиво співав шлягери двадцятирічної давності.

На глухі села Аквеліна подалася за власною ініціативою, щоб зробити серію репортажів про Заповідник. Головний якийсь натякав за кавою, що добре було б туди поїхати, але нікого зі своїх підопічних на подвиг не благословляв.

Двигун “пазика” знову протяжно завив, втомлено кркнули зношені шестерні коробки передач — і автомобільна реліквія продовжила рух, кілька разів добряче трусонувши своїх пасажирів. Далі дорога пішла на спуск, тож до другої лінії постів їхали з вітерцем.

Коли до салону знову увійшов субміліціонер, Аквеліні здалося, що у неї дежа вю. От тільки вояка цього разу трапився неговіркий — документи перевіряв мовчки.

Нарешті автобус добрався до кінцевої зупинки і, востаннє загарчавши, зупинився біля дерев'яної огорожі джерела за сотню кроків від третьої лінії постів.

— Я так зрозуміла, що ви тут ночуєте? — спитала Аквеліна у водія, коли всі пасажери вийшли. — Відправляєтеся о шостій?

— Пів на сьому зранку і пів на третю вдень, — уточнив заклопотаний водій. — А ви, я бачу, зібралися Заповідником прогулятися? Не радив би цього робити.

— Це ж чому? — здивувалася журналістка.

— Небезпечно там. Та й нічого цікавого нема.

— Якщо нема нічого цікавого, то навіщо було зганяти стільки озброєних людей?

— Логічно, — погодився водій. — Але пробратися у Заповідник — справа безнадійна.

— Та вже якось прорвуся. Люди он через кордони ходять, а тут усе-таки не кордон...

— Тут гірше, — перебив Аквеліну водій. — Вас просто можуть застрелити. Тому ходіть-но краще зі мною. Заночуєте у моєї сусідки. Вона жінка приємна, не пошкодує. А зранку я за вами зайду.

— Дякую, але я мушу спробувати.

— Як собі знаєте, — здвигнув плечима водій. — Та якщо передумаєте, ідіть он до тієї хати з коричневим парканом. — Він показав.

Аквеліна знала, що у Заповідник можна проникнути, давши субміліціонерам хабаря. Принаймні, у цьому її запевняли бувалі в бувальцях знайомі. Дівчина сподівалася домовитися з вартовими за п'ять сотень драхм. Ці гроші збиралися майже півроку і зараз у вигляді одного кольорового папірця таїлися на дні сумочки.

Зітхнувши, Аквеліна повернулася до джерела. У селі вона все-таки сподівалася знайти провідника, який би допоміг їй пробратися у Заповідник. Невдалі переговори з субміліціонерами запалу її не пригасили, а лише трохи розчарували, примусивши засумніватися у компетентності бувалих знайомих.

Аквеліні чомусь видавалося, що пошуки провідника не відберуть багато часу, адже у книгах і фільмах все це робилося елементарно просто. Та минуло дві години безуспішних приставань до всіх перехожих, доки дівчина усвідомила, що реальне життя докорінно відрізняється від кіношного. Люди або сахалися її, неначе причинної, або тільки сумно посміхалися і похитували головами. У Аквелініній душі вже почав зароджуватися сумнів, малодушна думка кинути все і повернутися додому все частіше протискалася наперед у рядах думок оптимістичних, аж тут щаслива доля усміхнулася їй — несподівано з'явився провідник.

— Чого зажурилася, доню? Хочеш до села? — перед Аквеліною немов з-під землі виріс чоловік років семидесяти п'яти, кремезний і доволі високий. — Я міг би тебе провести.

— А ви не жартуєте? — недовіжливо покосилася на незнайомця дівчина.

— Ну, пожартувати я люблю. Та ще коли дівчина молода і гарна... Але сьогодні я серйозний і відповідальний.

— Хотілося б знати, як ви це зможете зробити. А то моя спроба підкupu ганебно провалилася.

— Запізналася ти. У субміліціонерів зараз саме у розпалі боротьба з корупцією. От якби ти на місяць раніше приїхала, то хабар допоміг би... А скільки ти їм пропонувала?

— П'ятсот, — зітхнула Аквеліна.

— Серйозні гроші... Ну-ну, не журися. Зараз усе зробимо. Головне, мовчи і йди за мною, — незнайомиць широким кроком рушив до КПП.

Аквеліна, затамувавши подих, трималася позаду свого несподіваного провідника. Їй здавалося, що вона робить несусвітенну дурницю, йдучи за абсолютно не знайомим чоловіком, який, цілком можливо, вирішив познущатися з приїжджої. Такі думки роїлися у голові несамовито, будячи тривогу, що ось зараз

вартіві упізнають її і з ганьбою проженуть геть. Нехай лише спливе трохи часу, що так потрібен, аби подолати півсотні метрів до КПП. Але сталося диво — незнайомця пропустили, не мовивши слова, а її немовби й узагалі не помітили.

Все ще не вірячи у свою удачу, Аквеліна боязко озирнулася, але побачила тільки спини субміліціонерів. Вона довго не наважувалася запитати у свого несподіваного провідника, що ж сталося насправді, боячись бути викритою. І лише коли КПП зник з поля зору, поцікавилася. У відповідь незнайомець дістав із кишені маленьку букову дощечку, загорнуту у полотнину. На цій дощечці красувався чудернацький знак, що нагадував чи то ієрогліф, чи то якийсь абстрактний візерунок. Аквеліну здивувало, що незнайомець прикривав дощечку долонею, немовби не хотів показувати той чудернацький візерунок повністю.

— Оце — знак невидимості. Береш дощечку, скеровуєш її на людину під прямим кутом — і робишся для тієї людини повністю невидимою.

— Жартуєте? — недовірливо перепитала дівчина.

— Які там жарти? Солдати ж нас не помітили.

— Ви їх загіпнотизували! — радісно вигукнула Аквеліна, втішившись несподіваному здогадові.

— Ну який з мене гіпнотизер? То все знак зробив. Ти вже вибачай, але я пояснювати не буду.

— Чому? — спитала Аквеліна, хоча на язика вертілося зовсім інше питання, та журналістська звичка взяла гору.

— Ти, доню, певно, в якійсь редакції працюєш — питання одне за одним іде та ще й передне в спину підштовхує. Лихо мені з тими журналістами... Ти б краще прогулялася, обдивилася тут усе, пошукала відповіді на неважливі питання, сформулювала б питання вузлові, а тоді й до мене зайти можеш. Ну, то як, домовилися? Я он там, на горбочку, живу. Звуся дідом Корнієм.

— А субміліціонерів тут нема?

— Ні, патрулі тільки зовнішні. З чужих людей лише двоє вчених від хати до хати сновигають. Чотири місяці хлопці спокою не мають, — сказав дід Корній. — А цю дощечку візьми собі. Як хтось пристає почне — покажи йому знака, то він і відчепиться. Ти як, не голодна?

— Дякую. Я з пустими руками сюди не їхала, бутербродів на два дні вистачить, — відказала Аквеліна.

— Оце правильно. Молодчина. А все-таки зайди ближче до вечора, на ночівлю влаштую. — Дід Корній подав Аквеліні дощечку і пішов додому.

Офіційна інформація про Заповідник була доволі скупою і малозрозумілою. Повідомлялося, що два роки тому на місці села Т. утворилася дивна природна аномалія. Чим вона характеризуалася, зрозуміти було годі, бо канали новин безбожно спотворювали наукову інформацію. Аквеліна, змалку привчена батьком читати науково-популярну літературу, здогадувалася, що справа тут у якихось невідомих науці енергополях, бо вже через місяць після виявлення аномальної зони вільний доступ до неї припинили. За два роки про Заповідник склали купу дурних байок і поетичних легенд. Хтось, начитавшись Лема і Стругацьких, появу аномальної зони пов'язував із посадкою інопланетного корабля. Проте у візит космітів мало хто вірив, а найменше — самі мешканці села, яке опинилося у епіцентрі аномалії. Чотири місяці тому Заповідник несподівано розширив свої межі. Пропускні пункти і вишки спостереження раптом потрапили у зону дії невідомого енергополя. Саме тоді й була організована третя лінія постів.

Аквеліна послуhalася доброї поради — пішла досліджувати село. Вийшовши на північну окраїну, вона примостилася на самому вершечку найвищого пагорба і дістала з сумочки оптичний приціл, позичений у знайомого продавця з крамниці зброї. Добра година

пішла у неї на те, щоб хоч приблизно запам'ятати розміщення головних вулиць і відшукати кілька надійних орієнтирів. Заповідник мав форму круга діаметром десь у три кілометри і охоплював більшу частину села з хутірцями в річковій долині і на схилах високих горбів. Він також займав добрячий шмат соснового лісу та листяного підліска. Аквеліна подумала, що у цьому місці периметра пробратися до села було найлегше. А ще вона побачила на одній із вулиць танк. Другий завмер на межі поля і лісу.

— Ого, а вони тут що роблять? — спитала Аквеліна сама у себе, аж ніяк не сподіваючись на відповідь. — Треба буде поцікавитися у діда Корнія.

Придивившись уважніше до грізних бойових машин, що так не вписувалися у мирний сільський краєвид, Аквеліна не побачила свіжих слідів від гусениць. Це було дивно, бо не могли ж танки стояти тут кілька місяців. Чи могли? Врешті-решт не перенесли ж їх сюди гелікоптером.

“От тобі і вузлове питання: навіщо ввели танки у село?” — подумала Аквеліна, пригадавши слова діда Корнія. Питання “Звідки тут танки?”, поставлене в першу мить, належало до числа другорядних. Зрозуміло, що прийшли своїм ходом із найближчої військов ої частини. Але чому це намагалися тримати у таємниці, важко було зрозуміти. Очевидно, що військові мали на те підстави. І то досить вагомі. Дівчина чудово пам'ятала: про танки жоден канал новин і словом не обмовився. А це означало, що інформація секретна.

Чесно кажучи, в першу мить Аквеліні стало не по собі, але вона швидко заспокоїлася, бо погода надворі була просто неймовірною. Високе небо у візерунках пір'ястих хмар заворожувало, проганяючи геть страхи і тривоги.

Аквеліна підвелася, розім'яла ноги і вирішила дослідити покинуті танки. До села не пішла, а, наче той іноземний шпигун з

пропагандистського фільму старих часів, попрямувала до околиці лісу, озираючись через кожні два-три кроки. Звично діставши мобільника, вона спробувала зв'язатися з найближчою подружкою, щ об поділитися враженнями, але надокучливий у інший час апаратик мовчав по-партизанськи.

— От же ж дурепа, — ляснула себе долонею по лобі Аквеліна. Вона ж прекрасно пам'ятала, їдучи сюди, що мобільник у Заповіднику не працює. Так само, як нікому тут не потрібні теле- і радіоприймачі.

Детальний огляд панцирного чудовиська, вигаданого якимось хворим розумом, виявив дивну річ: танк стояв без руху щонайменше кілька місяців. На це вказувала повна відсутність будь-яких слідів під'їзду і густа трава під гусеницями. Фарба на броні де-не-де починала злущуватися. Людей поблизу не було, тому Аквеліні стало здаватися, що екіпаж принишк усередині. Проте відсутність людських слідів навколо бойової машини заспокоїла її.

Хвилини д есять дівчина сиділа на теплій броні танка і мучилася сумнівами. Щось у цьому всьому було не так. Якщо машини просто несправні, то їх мали б ремонтувати. Що завадило військовим підігнати тягача і доправити пошкоджену машину куди слід? Якщо ж танки справні, то куди дівся екіпаж? Невже інопланетяни викрали? Дурниці. Але найбільше журналістку хвилювало, чому поблизу нема всюдисущих дів'яків. Хлопчиська ж техніку страшенно люблять. Може, за стільки часу надивилися донесхочу? А може, діти відчули щось недобре? От тільки що може бути недобре? Випромінювання?.. Поля?.. Радіація?.. Чому б і ні?

Після такої думки Аквеліні стало незатишно на броні і вона зістрибнула на землю. Та раптом погляд її зачепився за дерев'яну дощечку з чудернацьким візерунком. Дощечка була закріплена у ходовій частині танка, якраз над двигуном. Дівчина не без зусиль віддерла дощечку, у чотирьох кутах якої були вмонтовані магніти, і

порівняла з тією, що дав дід Корній. Знаки відрізнялися між собою докорінно, але різала їх одна рука. Сумніватися в цьому не доводилося. Що ж, час було йти на розмову до діда Корнія.

З долини Аквеліну ніхто зараз не міг помітити, хіба що тоді, коли вона сиділа на горбочку, запам'ятовуючи орієнтири. Дівчина неквапливо видобула зі своєї невеликої, але, як виявилось, дуже місткої сумочки цифровий фотоапарат і аж сплюнула з досади, картаючи себе за непрохідну тупість — цифровик тут теж не міг працювати.

Веселе літнє сонце давно вже проминуло точку кульмінації і потроху втрачало яскравість, потопаючи у напівпрозорому серпанкові висотних хмар. Дід Корній сидів на стільчику і чистив стару картоплю, коли його цілком очікувана гостя відчинила хвіртку.

— То ти, Килинко? Чесно кажучи, не сподівався тебе так рано. Певно, питання замучили? — усміхнувся дід Корній.

— Як-як ви мене назвали? Килиною?

— А хіба ж я помилився? Хіба ж не Якилиною тебе у метриці записали? — Здавалося, що дід Корній був щиро здивований.

— У мене ім'я литовське — Аквеліна, — відказала спантеличена схожістю дідового варіанту зі своїм іменем журналістка. — По правді сказати, з Якилиною воно співзвучне.

— От-от. Ти ж, доню, грамотна, то хіба не знаєш походження свого імені?

— Та якось особливо не замислювалася. Перше, що спадало на думку, то слово “аква” — здвинула плечима дівчина.

— Ну, схожі слова і в чужих мовах трапляються, сперечатися не буду. Та тільки твоє ім'я має в корені орла — аквілу. Литовці його майже без змін запозичили, та й то невідомо, коли це сталося, давніше чи зовсім недавно. А ми, українці, трансформували його в Якилину, — пояснив дід Корній.

— Дякую за роз'яснення. Тепер залишається дрібничка: запитати, як ви його вгадали.

— А я не вгадував. Я почув.

— Як це? — не зрозуміла Аквеліна.

— Просто. Прислухався і почув. Колись і сама навчишся.

— Містика та й годі.

— Для сучасної людини телевизор і радіо — містика. Правда, не до всіх це доходить... То ти картоплю яку любиш, товчену чи шматочками?

— Шматочками. А ще краще в мундирах, ціленьку.

— Я тобі на сніданок обмундировану зроблю, якщо у мене залишишся ночувати. А ні, то сусідку попрошу. Певно, ти маєш до мене оберемок питань? Ходімо картоплю варити — заодно й відповідатиму.

— Чому тут танки стоять? — спитала Аквеліна, допомагаючи господареві поставити каструлю на плиту під дощаним навісом.

— На гарне питання і відповідати легко, — усміхнувся дід Корній, розпалюючи грубку. — Коли навесні кордони Заповідника посунулися на сотню метрів, дубоголове військово начальство вирішило ввести бронетехніку. Ті, що ти бачила, увійшли першими, довелося зупиняти. Знак нерухомості ти мала би бачити. Певно, і з собою прихопила?

— Ви оту дощечку з химерною різьбою маєте на увазі?

— Її.

— Ой, тільки не кажіть, що ви нею танки зупинили. Це ж неможливо!

— Неможливо штани через голову вдягнути, — усміхнувся дід Корній. — Може я, по-твоєму, і танки загіпнотизував?

— Чого ж, танкістів могли запросто...

— Ага — і командирів їхніх, і механіків, і вчених. Гадаєш, у мене роботи нема, як тільки людей гіпнотизувати? Чула б ти, як

вишукано лаялися їхні механіки, як ревів тягач, намагаючись танка з місця зрушити. О-о, скажу тобі, то був справжній театр драми і комедії.

— Дурите ви мене, — пробурмотіла дівчина, все ще не вірячи дідові.

— Ти хотіла відповіді — я й відповів. Пробач, якщо ти чекала іншої, а моя тебе засмутила. Але старим людям брехати не пасує.

— Гаразд, припустимо, що ваші амулети працюють, але як?

— А ти можеш мені пояснити, як працює телевізор?

— Хіба що в загальних рисах. Я ж електронікою не займалася.

— Думаєш, електронщики це розуміють? Ні, вони просто навчилися використовувати властивості полів та енергій, а як воно працює, так ніхто до пуття й не знає.

— Що, і навіть академіки?

— Гарантую, що навіть академіки не знають, що воно таке оті електромагнітні коливання.

— Ви мені про ваші різьблені амулети розкажіть, — нагадала Аквеліна, яку це питання мучило неабияк.

— Я можу хіба що в загальних рисах. Приблизно — одним словом. Тільки не всіх та близькість може задовольнити.

— Мені вистачить, я — журналістка.

— Ну тоді слухай. Ми живемо в такому чудернацькому світі, що голова обертом іде: стільки у ньому всіляких взаємодій. Усе те накладається, резонує або гаситься, вібрує і трансформується... Добре пояснюю?

— Добре, бо поки що без формул і рівнянь, — кивнула Аквеліна, відмітивши, що дідова іронія кудись в одну мить пропала.

— А те пер собі уяви, що є люди, які навчилися ту хаотичну енергію концентрувати і спрямовувати. Маєш простий приклад: хтось когось гукає здаля, що він робить?

— Долоні рупором складає, щоб менше звук розсіювався, — сказала Аквеліна.

— Мої дощечки — то і є ті складені рупором долоні.

— Ви хочете сказати, що борозенки певної форми на дощечці здатні концентрувати і спрямовувати невідому поки що науці енергію і таким чином змінюють фізичні характеристики простору і матерії? — Аквеліні перехопило подих від свого несподіваного висновку.

— А ще ж розмір дощечки важить, її товщина, порода дерева. Та й людські руки теж чогось варті.

— Ви собі як хочете, а я відмовляюся в це вірити, — труснула головою Аквеліна. — Це ж перевертає цілий світ!

— А хто сказав, що він стоїть нормально? Ти щоб знала: світ ось уже кілька століть догори дригом перевернутий. Точніше — уявлення людей про нього.

— Неймовірно. — Аквеліна сіла.

— От черешні у мене і справді неймовірні. Полізти нарвати не хочеш? — запропонував дід Корній своїй спантеличеній гості, щоб змінити тему розмови.

Аквеліна з радістю погодилася. Механічно скинувши капці, вона спритно полізла нагору по драбині, приставленій до стовбура розкішної старої черешні, що росла посередині двору. Господар спорядив дівчину трилітровим збанком із дротяним гачком.

— Певно, ти на літ о до бабусі часто їздила, якщо взуття скидаєш.

— Авжеж. Знали б ви, яка у мене строга бабуся. Сварить і досі, коли я на дерева взутою лізу. От рефлекс і виробився. — Аквеліна потроху заспокоювалася, заворожена виглядом стиглих черешень на довгих гілляках. — А чому треба роззуватися, не пояснювала. Та я й не питала — забувала щоразу, як тільки на дереві опинялася. А ви знаєте — чому?

— Кожна загадка має по кілька відгадок. Поміркуй сама, — запропонував дід Корній.

— Може, взуття блокує якісь енергополя?

— Блокує, це правда. Тому боса людина рідше з дерева падає.

— А хіба є така статистика? — здивувалася Аквеліна, автоматично зриваючи цілі грона стиглих ягід. — Господи, які ж вони гарні!

• • •

Далі — у повній книжці «Місія».

nashaknyga.com.ua